

Geloven: Wat is dat eigenlijk?

Liturgiesuggesties:

Opwekking 174 en Opwekking 218

Psalm 42: 1, 3 en 5

Opwekking 369

Handelingen 6: 11-18

Opwekking 40

Na verkondiging: Gezang 477: 1 en 2

Psalm 121: 1 en 2

Tijdens collecten: Gezang 440: 1, 2, 3 en 4

Geloofsbelijdenis zingen

Gemeente van onze Here Jezus Christus, jongens en meisjes, broeders en zusters,

Een beroemd evenwichtskunstenaar liet eens een stalen kabel spannen over de Niagara-watervallen.

Onder de bewonderende blikken van een groot publiek 'danste' hij van de ene naar de andere kant en weer terug.

Toen hij terug was riep hij: 'Wie gelooft dat ik over deze staalkabel heen en terug kan lopen terwijl ik een kruiwagen voortduw?'

Bijna zonder uitzondering geloofden de mensen, dat hij dat wel zou kunnen.

En inderdaad: hij kon het.

Toen hij weer terug was riep hij: 'Wie gelooft dat ik met een kruiwagen, gevuld met 200 kilo zand heen en terug kan lopen?'

En weer waren er die geloofden, dat hij ook dat wel zou kunnen.

De kruiwagen werd met zand gevuld - en weer kon hij het.

Toen riep de evenwichtskunstenaar: 'Wie gelooft dat ik met een kruiwagen met een levend mens erin kan lopen over deze staalkabel?'

Een paar mensen geloofden, dat hij zelfs dát zou kunnen volbrengen.

Tegen één van hen die dat geloofden zei hij: 'Stap maar in, dan mag jij met mij mee naar de overkant.

'Toen kwam het er op aan: want geloven en geloven is twee ...

*

Vanmiddag, jongelui, broeders en zusters, de tweede themadienst van dit seizoen.

Geloven, hoe kom je eraan?

Ik bladerde bij de voorbereiding van deze dienst in een heel aardig boekje.

Het heet: "Zeker weten. Vragen van jongeren over geloof."

Op een heel kernachtige en eenvoudige manier weten de schrijvers over zaken van geloof en geloven te spreken.

De moeite van het lezen waard.

Een paar opmerkingen eruit.

Opmerkingen van jongeren.

Misschien herken je jezelf erin.

*'In deze tijd vind ik het wel moeilijk om te geloven.
Je hoort van alle kanten dat God niet bestaat.
Ik krijg dan, als ik dat allemaal hoor, zo'n twijfel.'*

*'Tegenwoordig is het moeilijk om te geloven, omdat we tegenwoordig alleen maar iets geloven als we het zelf hebben meegemaakt.
Ook worden we teveel afgeleid door de dingen om ons heen.
Sport en werk, vrienden en studie.'*

*'Er zijn ook zoveel dingen die me meer aantrekken dan het geloof.
Ook als je tegenwoordig iets niet mag vanwege je ouders ... wordt je uitgelachen en wordt er van je gezegd: Wat ben jij een heilig boontje als je niks van je ouders mag.'*

Zomaar een drietal reacties van jongeren.
Maar zou je als ouderen zoveel steviger in je geloofs-schoenen staan?

*

Geloof, geloven. Geloven in God. Wat is dat?
Hoe leer je dat? Hoe kom je aan geloof? Hoe dóe je dat?
Geloven, jongelui, geloven in God is voor mij vertrouwen op God.
Iemand die naar je luistert als je ergens mee zit. Iemand die je nooit in de steek laat als je je hart open hebt voor Hem.
Je voelt dat God bij je is door de dingen die je doet (of juist niet doet) en door bepaalde woorden die je zegt (of juist niet zegt) op een gegeven moment.

Geloven is vertrouwen.
Zo gebruikt de Bijbel ook dat woord geloof, geloven
Geloven is vertrouwen.
Een voorbeeld: Het schip waar Kees op vaart is op de thuisreis.
Ze zijn op de Noordzee.
Het stormt en Kees' vrouw - Hetty - zit bij de telefoon.
Dan gaat de telefoon over en ze hoort dat het schip van Kees veilig in de haven van IJmuiden is binnengelopen.
Ze staat op, stapt in de auto en gaat hem afhalen.
Hetty gelooft het bericht dus.
En ze gaat in goed vertrouwen op weg om Kees af te halen.
Geloven is vertrouwen.
En geloven in God is Hem vertrouwen op zijn Woord.
Met Hem op weg gaan.
Ook al weet je nog helemaal niet waar die weg zal eindigen.

*

Maar even nog een stapje terug.

Naar deze vraag: Waarom zou je eigenlijk geloven?
Waarom zou je - als je jong bent - gaan vertrouwen op God?
Je zou kunnen denken: 'Ik ga geloven, omdat mijn ouders het óók deden.'
Maar je voelt wel, eigenlijk klopt dat niet.
Waarom zou jij gaan geloven, als je ouders of je grootouders ook al geloven?
Want kijk maar om je heen.
Er zijn immers ontelbaar veel mensen, die gelovige ouders hebben gehad of nog hebben.
Maar hun kinderen geloven niet.
Ze kunnen met God niets beginnen in hun leven.
Ze hebben er geen gevoel bij.
Ze zien er niet de noodzaak van in.

Andere vraag is: Waarom blijf je geloven als je oud bent geworden?
Je kunt je er eigenlijk alleen maar over verbázen over het geloof.
Moet je mensen soms horen praten over geloof:
- het geeft hen zekerheid, zeggen ze, in alle on-zekerheid die er tegenwoordig is;
- het geeft hen houvast, zeggen ze, zelfs als er niemand meer is, die hen kan helpen;
- het geeft hen vertrouwen, zeggen ze, dat er iemand is op wie ze aankunnen, die hun leven omringt met zijn zorg en zijn liefde.

Geloven: Waarom zou iemand gaan geloven?
Niemand gaat uit zichzelf geloven.
- Waarom zou je er God bij halen, bij dingen uit je leven?
- Waarom zou je in je leven rekening houden met God?
- Waarom zou je op Hem vertrouwen?
Dat ben je misschien helemaal niet van plan.
Je kunt jezelf aardig redden.
Niet dat het leven altijd gemakkelijk is, dat niet.
Maar ach, je doet je best om er iets moois van te maken.
Nee, geen behoefte aan God.
Wie haal je trouwens in huis als je Hem in je leven toelaat?
Je raakt Hem misschien wel nooit meer kwijt.
Nee, je blijft liever op jezelf.
Je houdt je leven graag overzichtelijk.

*

Geloven, op God vertrouwen, jongelui, broeders en zusters, ligt niet aan jezelf.
Heb je niet zelf in de hand.
Als je gaat geloven is er wél wat aan de hand.
Er is iets 'van de andere Kant' gekomen.
Van de kant van God.
God zélf heeft iets in je leven gedaan.
Als jij gaat geloven, ligt dat niet aan jezelf.
Ook niet aan je ouders of aan de dominee of aan wie dan ook.
Als jij gaat geloven dan ligt dat aan Gód!

Hij is het 'waarom' van je geloof.
Hij is de 'oorzaak' van je geloof.
Gód heeft iets gedaan in jouw leven!
Hij heeft je leven omgebogen, een andere richting gegeven.
Hij heeft Zich zó weten op te stellen in je leven, dat je niet meer om Hem heen kunt.
God kun je niet meer wegdenken uit je leven.
Omdat je Hij je hart heeft geopend.

*

Kijk maar naar Lydia uit Handelingen 16.
Paulus, apostel van Jezus Christus, maakt zijn plannen.
Een tweede zendingsreis.
Hij komt bij Barnabas met het plan om terug te gaan naar de gemeenten, die op de eerste reis werden gesticht.
Een moedig plan, als je let op de vervolging en de stenigingen die deze zendelingen tijdens hun reis hebben ondervonden.
Maar het hart van Paulus, de pastor, gaat uit naar de schapen.
Herder Paulus wil hen bemoedigen in hun geestelijke strijd.
Want dat die eerste christenen het niet gemakkelijk hadden, dat kun je je wel voorstellen.
Ze mogen - denkt Paulus - niet terugvallen in hun oude leven.
Ze moeten persoonlijk bemoedigd en vermaand worden om bij de woorden van het evangelie van Jezus te blijven.

En zo vindt het plan van Paulus instemming bij Barnabas.
Het zendingswerk moet doorgaan.
Maar bij de invulling van het reisgezelschap komt het tot een hooglopend conflict tussen die beiden.
Barnabas wil zijn neef Johannes Marcus meenemen.
Maar Paulus weigert hem als helper omdat hij hen - tijdens de eerste reis - had verlaten.
Het loopt hoog op tussen Paulus en Barnabas.
Twee mannen, die toch ontzettend veel voor elkaar en voor de dienst van Gods Koninkrijk mochten betekenen.
Samen hebben ze voor de zaak van God gestreden en geleden.
't Is bijzonder verdrietig die ruzie.
Maar in plaats van één groep, gaan nu twee groepen zendelingen op reis.
Barnabas gaat met Johannes Marcus naar zijn geboorteland, naar Cyprus.
Daar was de eerste zendingsreis begonnen.
En Paulus gaat met Silas naar Syrië, naar zijn geboorteland Cilicië, om uiteindelijk te belanden in Europa.
Twee aan twee gaan ze.
Steeds blijven ze samen optrekken.
Als twee getuigen van Jezus Christus.

*

De reis van Paulus en Silas gaat via Syrië en Cilicië naar Derbe en Lystra.
Daar ontmoeten ze Timotheüs.
Dan verder - door het Phrygisch-Galatische land - om uit te komen in Troas.
Het is, jongelui, broeders en zusters, de Heilige Geest, die hen de wegen wijst die ze hebben te gaan.
Tot twee keer toe lezen we, dat de Heilige Geest Paulus en Silas verhindert om een zijweg in te slaan.
Er is blijkbaar een goddelijk plan.
Een aanvalsplan om de deuren naar Europa open te breken.
Ook dáár moet het evangelie van Jezus Christus verkondigd worden.

In de nacht heeft Paulus een droom.
Hij ziet in een droom een Macedoniër, een Griek, een Europeaan.
Aan z'n klederdracht zal Paulus hem herkend hebben.
Een man die een S.O.S.-bericht uitzendt: "Steek over en help ons!"
Voor Paulus is het direct duidelijk.
God heeft een taak voor Hem aan de andere kant van het water.
En terstond - want een S.O.S.-bericht verdient geen uitstel - terstond worden er pogingen in het werk gesteld om een schipper te vinden, die bereid is hen mee te nemen aan boord naar de overkant van het water.
In de roepstem van de Europeaan hebben Paulus en Silas een opdracht van God zélf vernomen.
Vier mannen schepen zich in: Paulus, Silas, Timotheüs en Lucas, de schrijver van Handelingen.

Via Samotrace en Neapolis belanden ze in Filippi, dat ruim 10 kilometer verder landinwaarts ligt.
Filippi is door de Romeinse keizer tot kolonie gemaakt.
Een stad waar een groot aantal veteranen uit het leger zijn neergestreken om daar - op een stukje grond - hun oude dag door te brengen.
Een soldatenstad.
De eerste stad, de hoofdstad, van één van de drie districten van de provincie Macedonië.

Enkele dagen moeten ze wachten totdat het sabbat is.
Ze hebben intussen ontdekt dat er weinig of geen Joden zijn in Filippi.
Er is niet eens een synagoge.
Maar er is nóg een plaats waar men zou kunnen samenkomen: Bij de rivier.
Even buiten de stad.
Een stille plek om te kunnen bidden.
Daar ontmoeten ze een aantal vrouwen.

Eén van de vrouwen heet ... Lydia. Een vrouw uit het plaatsje Thyatira.
Toentertijd bekend om z'n bloeiende textielindustrie.
Als verkoopster van purperen stoffen is zij neergestreken in Filippi.
Daar verhandelt zij de donkerpaars gekleurde lappen stof die zo geliefd zijn bij de oud-soldaten van Caesar.

Ze zal een rijke vrouw zijn geweest. Purper was een kostbare stof.
En ze is niet alleen ze heeft haar eigen personeel.
Lydia, de purper-verkoopster.
Een heidense vrouw, die God vereerde.

Haar ogen zijn open gegaan voor de rijkdom van Gods Woord.
Ze zit erbij als Paulus begint te preken over Jezus.
Jezus, de Christus, die door God beloofd is in het Oude Testament.
Die gekomen ís, om mensen die verloren dreigen te gaan, te redden.
Jezus, de Christus, die door zijn leven te geven aan het kruis ... het leven geeft aan ons.
Aan jou, aan u, aan mij. Diezelfde Jezus predikt Paulus dáár in Filippi.

En dan, jongelui, broeders en zusters, gebeurt het wonder. Lydia, die - zeg maar - altijd trouw de samenkomsten van de gemeente bezocht ... Lydia gaat geloven!
"En de Here opende haar hart, zodat zij aandacht schonk aan hetgeen door Paulus werd gezegd."

*

Geloven, hoe kom je eraan?
Twee dingen worden hier van Lydia verteld.
Het eerste is: De Here opende haar hart.
En als gevolg daarvan gaat Lydia aandacht geven aan de woorden van Paulus, dat is het tweede.

"De Here opende haar hart."
Hoe Hij dat doet, dat wordt ons niet verteld.
Maar alle nadruk valt erop, dat het de Hére is die je hart opent.
Niet jijzelf, niet Lydia opent haar hart.
Het is het werk van God zelf.
Hij opent met zijn goddelijke sleutels het centrum van je leven: Je hart.
- Daar komen je gedachten op.
- Daar ervaar je je gevoelens.
- Daar neem je je beslissingen.
Met je hart geloof je óf blijf je on-gelovig.
Het gaat God, jongelui, om je hart.
Je hart moet vol worden van de liefde van God!

Dat gebeurt hier in Filippi met het hart van Lydia.
"De Here opende haar hart."
Een open hart-operatie.
Dat is wat er hier gebeurt.
Blijkbaar was het hart van Lydia nog gesloten.
Gesloten voor de woorden die Paulus - uit Gods naam - tot haar spreekt.

Ik denk, jongelui, broeders en zusters, dat veel mensen daar ook mee zitten.

Je gaat elke zondag trouw naar de kerk, niets op aan te merken.
Naar de catechisaties, naar een club of gespreksgroep.
En elke keer hoor je woorden van God tot je komen.
Maar het zegt je niets, het doet je niets.
Gods woorden glijden langs je heen.
En na de kerkdienst vraag je je voor de zoveelste keer af: 'Wat heeft het me eigenlijk gedaan?'
'Waarom zou ik eigenlijk gaan geloven als ik er toch niets bij voel?'
Herken je die vragen?
Ik denk dat je hart dan nog gesloten is voor de boodschap van de Here God.
Dáárom zegt het je allemaal zo weinig.
Maar - en dat is nu het geweldige van de Here God - Hij heeft geduld.
Elke keer opnieuw probeert Hij een nieuwe sleutel, om je hart open te krijgen.
En weet je ... misschien dat er zelfs dingen in je leven zijn, die als een extra slot je hart hebben toegesloten.
Ervaringen uit je verleden, bijvoorbeeld.
Verkeerde gedachten, of zondige begeerten.
Gelukkig is God een Doorzetter.
Hij geeft het niet zo gauw op. Alleen ... je moet er Hem wel de tijd voor geven.
En je zou - van binnenuit - de Here God wat kunnen helpen.
Om al die dingen in je leven - die de toegang van God tot je leven blokkeren - om alvast die dingen uit je leven op te ruimen.
Desnoods met hulp van anderen.

*

Geloven, hoe kom je eraan?
Of: Hóe opent God jouw hart voor Hem?
Paulus zal later aan één van de gemeenten schrijven: "Het geloof is uit het horen (van het woord van God)."
Misschien dat - toen hij dat schreef - hij aan Lydia heeft gedacht.
God opent je hart met de sleutel van zijn Woord.
Aan geloven gaat "horen" vooraf. Wil je gaan geloven, dan zul je moeten horen naar het Woord van God.
Daarom lees je thuis samen uit de Bijbel.
Daarom ga je 's zondags naar de kerk.
Daarom vinden je ouders het belangrijk dat je naar een christelijke school gaat en dat je de catechisaties volgt.

En als je hart dan door dat Woord van God geopend is, dan ga je ook aandacht schenken aan wat mensen - in Gods naam - tot je zeggen.
Dan ga je alles in een heel ander licht zien.
In het licht van Gods liefde voor jou, van zijn verbondenheid met jouw leven.

*

Terug naar de vragen van het begin van de preek.

Geloven, wat is dat eigenlijk? Waarom zou je gaan geloven?
Omdat, jongelui, broeders en zusters, God iets heeft gedaan in jouw leven.
Hij is de Bron, de Oorzaak, de Gever van het geloof.
Hij geeft je zekerheid, houvast, vertrouwen.
Je staat niet meer alleen in dit leven.
God, je Schepper, je Bondgenoot, omringt je met zijn zorg.
En als je ooit gedoopt werd, dan staat Gods naam op je voorhoofd geschreven.
Hij is erbij, in je leven.
Op Hém kun je aan.
Hij opent nieuwe wegen.
Dwars door alles heen.

Een bekend kinderliedje zingt:

'k Stel mijn vertrouwen ... op de Heer mijn God.
Want in zijn hand ... ligt heel mijn levenslot.
Hem heb ik lief .. zijn vrede woont in mij.
'k Zie naar Hem op ... en ik weet:
Hij is mij steeds nabij.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 7 november 1999

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !